

יש לנו שליחות
להאמיר את מלכנו

שליחות וענווה

בחודש הרחמים והשליחות אנו
מזכירים לפני ה' (ואצאנו)

בס"ד

במפתוז הלכב מותוך אמונה לפרשת "כי תבוא" / מירב מוגני

אחרי תיאור הבאת הביכורים לבית המקדש ולפני הברכות והקללות שעל הר עיבל והר גריזים, אומר משה לעם ישראל את הדברים הבאים:
"את ה' האמרת היום להיות לך לאלהים וללכת בדרךיו ולשמר חקיו ומצותיו ומשפטיו ולשמע בקלו,
וה' האמירך היום להיות לו לעם סגולה כאשר דבר לך ולשמר כל מצותיו" (פרק כ"ו פסוקים י"ז-י"ח)

1. בפסוקים אלו מתאר משה את הקשר המיוחד בין עם ישראל לקב"ה ואת השליחות המיוחדת שיש לנו כעם של ה'.

- מה עשה עם ישראל לקב"ה ומה עשה הקב"ה לעם ישראל?
- מה משמעות הפועל "האמיר"? היעזרו בפרושים שלפניכם:

רמב"ן:
"כיוון שקיבלתם עליכם כל התורה... הנה גדלתם ה' ורוממתם אותו שיהיה הוא לבדו לכם לאלוקים... וגם הוא כמו כן, רומם וגידל אתכם בקיבול התורה שתהיו לו לעם סגולה מכל העמים... כי לכם לבדכם ייתן תורתו".

רש"י:
"ולי נראה שהוא לשון הפרשה והבדלה. הבדלת לך מאלוקי הניכר להיות לך לאלוקים, והוא הפרישך אליו מעמי הארץ להיות לו לעם סגולה".

לפי רש"י:

לפי הרמב"ן:

הידעת?

'אמיר' פירושו צמרת העץ
(שניים שלושה גרגירים בראש
אמיר" [ישעיהו י"ז, ו'])

חידה

איזה מבין הפרשנים מצא את
הקשר בין שם העצם 'אמיר' לבין
הפועל 'להאמיר'?

- לפי פירוש הרמב"ן: באיזה אופן רומם עם ישראל את ה' ובאיזה אופן רומם ה' את עם ישראל?
 - הסבירו מהו 'עם סגולה' (אם אינכם יודעים קראו הסבר בתחתית הדף).
 - מה השליחות המיוחדת המוטלת על "עם סגולה"?
2. נמצאים אנו בחודש הרחמים והשליחות. את הפיוט שלפניכם תיקנו חז"ל (נוסח אשכנז / ספרד) לומר לפני שאנו מתוודים על מעשינו.

יש לנו שליחות
להאמיר את מלכנו

שליחות וענווה

בחודש הרחמים והשליחות אנו
מזכירים לפני ה' (ולאצטנו)

קראו את הפיוט:

אנו פעולתך ואתה יוצרנו,
אנו רעייתך ואתה דודנו,
אנו סגולתך ואתה אלוקינו,
אנו עמך ואתה מלכנו,
אנו מאמירך ואתה מאמירנו.
(מוכר לכם?)

כי אנו עמך ואתה אלוקינו,
אנו בניך ואתה אבינו,
אנו עבדיך ואתה אדוננו,
אנו קהלך ואתה חלקנו,
אנו נחלתך ואתה גורלנו,
אנו צאנך ואתה רוענו,
אנו כרמך ואתה נוטרנו,

- כיצד אנו מעוררים את מידת הרחמים בהזכירנו את הפיוט? מה אנו מבקשים לומר לקב"ה?
- מדוע לדעתכם מזכיר בעל הפיוט שאנו "סגולתך"?
- בחרו מתוך הפיוט משפט אחד והסבירו באמצעותו את השליחות שלנו כעם ה'.
- בחרו משפט אחר המראה את הקשר המיוחד שלנו עם ה'.
- מדוע לדעתכם בחר בעל הפיוט לחתום במילים: "אנו מאמירך ואתה מאמירנו"? מה לדעתכם רצה להזכיר לפני ה'?

כפתיחה לוידיאו אנו מזכירים לפני בורא עולם כי למרות שחטאנו - אנחנו בניו והוא אבינו.

אנו מזכירים לפניו שמכל העמים רק אנחנו בחרנו בתורתו ורוממנו אותו על ידי קיום מצוותיו ואף הוא בחר בנו ורומם אותנו מכל העמים להיות לו לעם סגולה, עם יקר ומיוחד, עם קדוש ונבדל.
אנו מזכירים לעצמנו שאי אפשר להפסיק לעולם קשר מיוחד שכזה. אבא תמיד נשאר אבא ובן לעולם נשאר בן, ובכך מעוררים רחמי שמיים.

משמעות המושג "סגולה": דבר חמדה, אוצר מיוחד, קניין יקר. הצירוף "עם סגולה" מביע את ייחודו וקדושתו של עם ישראל כעמו של ה', ומבטא את היותו העם הנבחר - עם הבחירה.

יש לנו שליחות
להאמיר את מלכנו

שליחות וענווה

מחודש הרחמים והשליחות אנו
מזכירים לפני ה' (ולעצמנו)

דבר תורה לשבת פרשת "כי תבוא":

בפרשתנו אומר משה לעם ישראל את הדברים הבאים:
 "אֵת ה' הָאֱמַרְתָּ הַיּוֹם לְהָיוֹת לְךָ לְאֱלֹהִים וְלָלֶכֶת בְּדַרְכָּיו וּלְשַׁמֵּר חֻקָּיו וּמִצְוֹתָיו וּמִשְׁפָּטָיו וּלְשָׁמֵעַ בְּקוֹלוֹ,
 וְה' הָאֱמִירְךָ הַיּוֹם לְהָיוֹת לוֹ לְעַם סִגְלָה כְּאֲשֶׁר דָּבַר לְךָ וּלְשַׁמֵּר כָּל מִצְוֹתָיו" (פרק כ"ו פסוקים י"ז-י"ח).
 לפי רש"י הפועל להאמיר פירושו להבדיל / לבחור. משמעות הדבר שעם ישראל בחר והבדיל את הקב"ה מכל אלוהי העמים ואילו הקב"ה בחר בנו להיות לו לסגולה. על פי הרמב"ן משמעות הפועל "להאמיר" היא לרומם ולגדל.
 על עם ישראל, עם סגולה, מוטלת השליחות להאמיר את הקב"ה בעולם כולו על ידי שנלך בדרכיו, נדבק במידותיו, נקיים את המצוות ונשמע בקולו.
 בימים אלו, ימי הרחמים והסליחות, ימים בהם אנו מתוודים על חטאינו, נוהגים חלק מקהילות ישראל לומר פיוט "אנו בניך ואתה אבינו" לפני הווידי. בפיוט זה מתואר הקשר המיוחד בין עם ישראל לקב"ה והוא חותם במילים "אנו מאמירך ואתה מאמירנו". אנו מזכירים לפני ה' (ולעצמנו) שרק אנחנו מכל אומות העולם קיבלנו שליחות לגדל את שמו, ועל ידי דיבור זה מעוררים רחמי שמים שיסלח לנו על חטאנו.

חידות וחידודים / מוריה שטרן, צוות כתיבה המ"ד יסודי

מידה בפרשה – השמחה כעיקרון

השמחה היא ביטוי לשביעות רצון, לסיפוק. היא משרה על האדם אורה רגועה. כמה זקוקים אנו לכך... להפתעתנו הרבה מלמדת אותנו התורה בפרשת "כי תבוא" שערך גדול זה הוא בר הישג, הוא זמין, הוא לא רחוק כל כך. "ושמחת בכל הטוב אשר נתן לך ה' אלוקיך". בגישה השטחית חושב האדם שהשמחה היא חיצונית לו, תלויה במה שיש לו, במכונת, בפרנסה ובעוד דברים חומריים. אך מתברר שעשירים רבים שלא חסר להם דבר ממצרכים אלה, אינם שמחים.

אם כך, מהי שמחה? השמחה היא בהפנמת התחושה שמה שיש לי זה הכול! זה כל מה שאני צריך ועם זה אני יכול להתקיים ואף לשמוח. "הדשא של השכן יכול להמשיך להיות ירוק", אך לי זה לא מפריע. אני שמח גם בפחות מזה, כי מה שנחוץ לקיומי יש לי ולעתים גם בגדול...

יש לנו פליחות
להאמיר את מלכנו

שליחות וענווה

מחודש הרחמים והסליחות אנו
מזכירים לפני ה' (ולאננו)

מצווה בפרשה – מתנות עניים

כל מי שזכה לנחלה ובה הוא מגדל עצי פרי המניבים פירות טובים, מחויב הוא להעניק למי שאין לו, לעניים וגם למי שמשרת בבית המקדש – שבט לוי. הלויים לא קיבלו נחלה בארץ ישראל ככל השבטים, כי מופקדים הם על החלק הרוחני של העם – לימוד התורה בכל הארץ ועבודה בבית המקדש כמשוררים וכנגנים המלווים את עבודת הקרבנות בכליהם הרבים. במצב זה קבעה התורה הסדר, מעין יחסי גומלין, בו מקבלים הלויים מתנות מהעם מהצומח: פירות מהעצים ומגידולי השדה כתמורה לעבודתם הרוחנית. "כי תקלה לעשר את כל מעשר תבואתך בשנה השלישית שנת המעשר, ונתתה ללוי, לגר ליתום ולא למנה, ואכלו בשעריך, ושבעו".

מה חסר? השלימו מילים במקומות החסרים.

- "ואמרת לפני ה' אלקיך: _____ הקדש מן _____, וגם נתתי _____ _____ _____, ככל מצותך אשר צויתני לא עברתי ממצותיך ולא _____ (כ"ו, י"ג).
- "השקיפה ממעון קדשך _____, וברך את _____ את-ישראל, ואת _____ אשר נתת לנו כאשר נשבעת לאבותינו, ארץ _____ חלב ודבש" (כ"ו, ט"ו)
- "יפתח ה' לך את _____ את השמים, לתת מטר ארצך _____ ולברך את כל מעשה _____ ... ונתתך ה' _____ ולא _____ והיית רק _____ ולא תהיה _____ (כ"ח, י"ב-י"ג)

בלשון הפרשה – כתבו את המשפטים הבאים בלשון הפרשה

- תשמח בטוב שה' נותן לך (כ"ט, י"א)
- אם נשמע בקול ה' – נתברך (כ"ח, ב')
- ה' יעשה לך טוב בפיריון (ילדים), באדמה (תבואה) ובפרנסה (בקר) (כ"ח, י"א)

מה נכון? כתבו נכון או לא נכון לגבי המשפטים הבאים:

- לאחר שעם ישראל עובר את הירדן, הוא צריך לכתוב את התורה על 10 אבנים ולהניח אותן בהר עיבל – נכון / לא נכון
- האבנים צריכות להיות שלמות, ואסור להניף עליהן ברזל – נכון / לא נכון
- הר גריזים הוא הר הקללה והר עיבל הוא הר הברכה – נכון / לא נכון

יש לנו פליחות
להאמיר את מלכנו

שליחות וענווה

בחודש החמאי והסליחות אנו
מזכירים לפני ה' (ולאזננו)

שאלת אתגר מתוך הפרשה:

- א. אלו ארבעה פסוקים רצופים מפרשתנו נקראים בחג, אך לא בבית הכנסת?
- ב. איזה דבר מוזכר ארבע פעמים בפרשה זו – אך אינו מוזכר בשום מקום אחר בתורה?
- ג. היכן נאמר לבני ישראל להשתמש בסיד?
- ד. היכן עוד מופיעים בתורה דברי תוכחה ארוכים מלבד בפרשה זו?
- ה. היכן מוזכר בפרשה זו זנב? (2 תשובות)
- ו. איזו מתכת מוזכרת שלוש פעמים בפרשה זו?
- ז. אלו ממכות מצרים מוזכרות בדברי התוכחה הארוכים? (3 תשובות)
- ח. איזו תגובה מוזכרת 12 פעמים בפרשה זו – ורק פעם אחת בשאר התורה?

מה הקשר?

מתחו קו בין שתי מילים
הקשורות אחת לשנייה

ראשית	משארתך
ארמי	קדוש
טנאך	אובד אבי
אוצרו הטוב	כל פרי האדמה
עם	השמיים

תשובות לשאלות אתגר:

- א. הפסוקים שמתחילים במילים "ארמי אובד אבי" (כ"ו ה'-ח') נקראים בהגדה של פסח בליל הסדר.
- ב. בפרשה זו מוזכר ארבע פעמים טנא: 1. עולי הרגל היו מניחים את פירותיהם בטנא ומביאים אותם לבית המקדש. 2. הכהן היה לוקח את הטנא ומניחו ליד המזבח (דברים כ"ו ב'-ד'). 3-4. ברשימת הברכות והקללות, מוזכר הטנא פעמיים, כאינדיקציה אם עם ישראל הולך בדרך ה' או לא (דברים כ"ח ה'-י"ז).
- ג. משה אומר לבני ישראל שביום אשר בו הם יעברו את הירדן הם ייקחו 12 אבנים גדולות, יצפו אותן בסיד (דברים כ"ז, ב'), ויכתבו עליהן את התורה כולה.
- ד. תוכחה ארוכה מופיעה גם בפרשת בחוקותי (ויקרא כ"ו, כז-מ"ג).
- ה. אחת הברכות שתחול על עם ישראל אם ילך בדרך התורה היא, שהוא יהיה "לראש ולא לזנב" (דברים כח ג'). וכן להיפך, אויבך יהיו "לראש, ואתה תהיה לזנב".
- ו. הברזל מוזכר בפרשה זו 3 פעמים: 1. אין לחתוך את אבני המזבח בברזל (דברים כ"ז, ה'). 2. התוכחה אומרת שאדמת ארץ ישראל תהיה כמו ברזל (כ"ח, כ"ג). 3. התוכחה אומרת גם שהאויבים ישימו עול ברזל על צוואר עם ישראל (כ"ח, מ"ח).
- ז. המכות שמוזכרות הן: דבר (כ"ח, כ"א), שחין (כ"ח, כ"ז, ל"ה) וארבה (כ"ח, ל"ח).
- ח. כשעם ישראל יכנס לארץ ישראל והלוויים יאמרו את 12 הקללות, כל העם יענה על כל אחת מהן "אמן" (כ"ז, ט"ו-כ"ו). התגובה "אמן" מופיעה רק עוד פעם אחת בתורה בפרשת "נשא", כשמסבירים לאישה החשודה בניאוף מה יהיו תוצאות מעשיה, עליה להשיב במילים "אמן ואמן" (במדבר ה', כ"ב).